

אנדרטה חיה

תמי ארד רואינה על ידי יאיר לפיד לפני כמה שבועות. ראיון שהיה מין "ראיון פרישה": פרישה מתפקידה כאשתו של נעדר. היא עשתה מעשה שלא ייעשה במדינה כמו שלנו, שמקדשת את אתוס הלוחם: היא סירבה לחיות כ'אשתו של' והוציאה ספר מפרי עטה. היא "הכתימה" את המיתוס. הכתבה הייתה אמורה לעסוק במוות והיא, "בחוצפתה", מתעקשת לחיות. לחיות בנפרד, במנותק מהמוות, להפסיק לתפקד כאנדרטה.

אבל בעוד אנדרטה אחת נופלת, אחרות קמות. מצבות חיות שהמוות נגע בהן ואין להן כבר קיום עצמאי. שקולן נשמע אך ורק בגלל העובדה שהמוות דפק על דלתן, עשה סיבוב בחצר שלהן. קרנית גולדווסר, נועם שליט ונציגי המשפחות השכולות- האם קולם היה נשמע אילולא הם רקדו, ועדיין רוקדים, עם המוות? האם המדינה הייתה מרשה לקולם להישמע?

מהו המחול המוזר הזה שאנו מנהלים? איננו אמורים לקדש את החיים? אבל נראה שהמוות הוא זה שקודש, ואלו המקודשים על ידו, הם אלה שיש להם את זכות הדיבור. אולי

זאת צריך להדגיש: הזכות היא הזכות לדיבור, לא לחיים. למי שקודש על ידי המוות אין זכות לחיים. הנעדר מפסיק להיות אדם, משפחתו מפסיקה להיות משפחה. הוא הופך לגיבור, לסמל, ואילו הם, שלא מרצונם, לדוברים הרשמיים של מדיניות "טוב למות בעד ארצנו".

שיח המוות הולך וגדל ואנדרטות חיות רק הולכות ומתרבות. המוות ממשיך להיות שזור בחיינו, כאשר "מבצעים", הרג, הרס ומלחמה הם החוטים מהם ארוגה השגרה שלנו. שיח כזה, שהופך את המתים לגיבורים, הופך אותנו לחברה שמקדשת את המוות. חברה שמתייחסת לאנשים כסמלים היא אותה חברה שמתייחסת ל- 410 ילדים הרוגים רק כאל מספר.

כאן אנו רוצים להזכיר שיש רקמה אחרת ששזורה, עדינה יותר, שנראה כאילו נהרסה על ידי השיח הדיכוטומי הזה, שחוצה את הכל לשניים: חיים מול מוות, אנחנו מול הם. ברקמה הזו נמצאים שמותיהם של מאות הילדים הפלסטינאים שמתו. **ואין כוונה לנקוט עמדה פוליטית**, אלא רק להזכיר שיש חיים שנקטעו. ילדים, שהיו להם הורים, אחיות, משפחה. ושמות.

לקריאה נוספת

על פי נתוני "בצלם", נכון לתאריך 19.1.09, נהרגו בעזה 1300 בני אדם, מתוכם 410 ילדים. השמות המופיעים ברשימה לוקטו מתוך מבחר אתרים ישראליים וזרים ומהווים רק קומץ קטן מתוך מניין ההרוגים.

עדויות מזעזעות של תושבי עזה המופצצת, בהן עדויות רבות של בני משפחה שאיבדו את יקיריהן, אפשר למצוא באתר "בצלם": <http://www.btselem.org/hebrew/OTA/>.

שם, גיל.

- פּוּזִיָּה פּאָאָז סלח, 2.
אחמד פּאָאָז סלח, 10.
אנוור מוחמד שיהדה, 15.
איברהים מוחמד אל-אָר, 11.
ראקאן מוחמד אל-אָר, 4.
אנוור סלמן רושדי אבו-איטה, 6.
מלק סלם אבדול חי אבו-איטה, 1.5.
איה איזידין אבו אל-אייש, 14.
נור שיהאב אבו אל-אייש, 12.
גיידה אטא אבו אל-אייש, 12.
עלי קמל אל-ברווי, 15.
מוס'אב מוחמד מוודד, 16.
איסלם אל-בטרן, 15.
אימן אל-בטרן, 10.
איהסן אל-בטרן, 10.
בילאל אל-בטרן, 7.
איזידין אל-בטרן, 3.
חוסאם מוחמד איסלים, 10.
זייד אבו-חלימה, 10.
עבד אבו-חלימה, 12.
חמז אבו-חלימה, 8.
אמל אייד שטייווי, 14.
מוחמד אל-סייד אכילא, 8.
מחמוד מוחמד ג'בלה, 13.
בסם טלת ג'מיל עבדול נבי, 11.
קסם טלת ג'מיל עבדול נבי, 4.
יוסף מוחמד פרהת, 15.
אחמד מוחמד פרהת, 13.
מג'ד נהיד סלם, 15.
נשאַת נאָד אל-פירי, 11.
פדל אימד אל-ניג'ר, 2.
שהד סאָד מטר אבו-חלימה, 1.5.
נַיִאָה אל-דין סלחה, 14.
רנה אל-דין סלחה, 12.
בהאה אל-דין סלחה, 4.5.
רולה אל-דין סלחה, 1.
חסן אטא-חסן עזם, 2.
פריד אטא-חסן עזם, 13.
מוחמד אל-קהלוט, 15.
חביב אל-קהלוט, 12.
טווקיף אל-קהלוט, 10.
סאמאר באלושה, 12.
איקרם באלושה, 14.
פארס ואאיל א-סמוני, 12.
ריזקה ואאיל א-סמוני, 14.
עבדאללה ואאיל א-סמוני, 10.
אחמד נאפז א-סמוני, 14.
- אחמד הוויג', 7.
מומן מחמוד טלל עלון, 11.
מוחמד מחמוד טלל עלון, 12.
קווקב א-דייה, 4.
זייד מוחמד אבו-סנימה, 10.
חמז זוהייר רזק טנטיש, 12.
יוסף עבד חסן ברבח, 10.
מוחמד אַייד עבד רבו אל-אסטל, 12.
עבד רבו אַייד עבד רבו אל-אסטל, 8.
עבדול סטר ווליד אל-אסטל, 10.
אל-מואז ל-דין אללה ג'יהאד אל-אסטל, 2.
אסד רייאן, 2.
אוסמה איבן זייד רייאן, 3.
איישה רייאן, 3.
רים רייאן, 4.
מרים רייאן, 5.
חלימה רייאן, 5.
עבדול ראמאן רייאן, 6.
ג'וואר באלושה, 4.
דונייה באלושה, 8.
איבתיהאל כשכו, 8.
תחריר בעלושה, 17.
איכראם בעלושה, 14.
סמר בעלושה, 12.
דוניא בעלושה, 7.
ג'וואהר בעלושה, 4.
אחמד א- סינוואר, 3.
עיון א- נסלה, 16.
אל מועז לדין אללה א-נסלה, 2.
אחמד אל עבסי, 11.
מוחמד אל עבסי, 10.
סידקי אל עבסי, 5.
אחמד א-סמוני, 4.
מוחמד חמודה, 17.
פארס חמודה, 2.5.
מחמוד טלאל א-סמוני, 15.
אחמד איברהים א-סמוני, 15.
איסמאעיל איברהים א-סמוני, 13.
איסחאק איברהים א-סמוני, 11.
יעקוב איברהים א-סמוני, 9.
נידאל איברהים א-סמוני, 5.
הודא נאאיל א-סמוני, 16.
אמל עטייה א-סמוני, 9.
סלסביל ראמז פאיז א-דאיה, 9 חודשים.
עלי איאד פאיז א-דאיה, 12.
עומר סלאח א-סמוני, 2.
עזה סלאח א-סמוני, בת שנה.
אריג' אטא חסן אל-רמיילת, חודשיים.